

दैनिक

लुम्बिनी

निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

हामी बोलेर मात्र
होइन पुर्‍याएर छाड्छौं

तपाईंको अत्यन्तै जरूरी चिठी एवं पार्सलहरू
नेपाल लगायत भारत र विश्वका प्रमुख शहरहरूमा
पठाउनु परेमा हामीलाई सम्झनुहोस्

सुपर काइनेटिक
कुरियर्स सर्विस

ट्राफिक चौक हिमालयन
बैंकको साइड (सुर्‍य लाईफ इन्सोरेन्स भएक
गवन) फोन:- ०७०५४२५७०९

वर्ष ३७ | अंक ३२५ | बुटवल | २०८२ मंसिर १९ गते, शुक्रबार

नेपाल संवत् १९४६ | Friday December 05, 2025

पृष्ठ ४

मूल्य रु. ६ मात्र

Lumbini

एनपीएल:

सुदूरपश्चिम पहिलो 'क्वालिफायर'मा

बुटवल । चितवन राइजोर्जलाई हराउँदै सुदूरपश्चिम रोयल्स पहिलो 'क्वालिफायर'मा पुगेको छ भने विराटनगर किंग्सको पनि 'प्लेअफ'मा स्थान सुरक्षित भएको छ । सिद्धार्थ बैक नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल)मा बिहीबार साँझ चितवनलाई ४९ रनले हराउँदै सुदूरपश्चिम पहिलो 'क्वालिफायर'मा पुगेको हो । सुदूरपश्चिमले अहिलेसम्म खेलेका ६ वटै खेल जितेको छ । लिग चरणमा अपराजित रहेको सुदूरपश्चिम १२ अंकसहित अंक तालिकाको शीर्षस्थानमा छ । यो हारसँगै चितवनको 'प्लेअफ'को बाटो कटिन बनेको छ । अहिलेसम्म खेलेका ६ खेलमध्ये चार हार ब्यहोरेको चितवनको दुई जितसहित चार अंक छ । अब अन्तिम खेल जितेमा ६ अंक हुनेछ । चितवनलाई 'प्लेअफ'मा पुग्न अन्तिम खेल जितेर मात्रै हुँदैन, अरु टोलीको खेलमा निर्भर हुनुपर्छ ।

खेलसँगै अन्तिम चारमा पुगे तेस्रो टोली पनि पक्का भएको छ । सुदूरपश्चिम यसअघि नै अन्तिम चारमा पुगेको थियो भने काठमाडौँ गोर्खाज बिहीबार दिउँसो भएको खेलमा पोखरालाई पराजित गर्दै अन्तिम चारमा पुगेको हो । काठमाडौँ लिग चरणका सातमध्ये पाँच खेलमा जित र दुई खेलमा हार ब्यहोर्दै १० अंकसहित दोस्रो स्थानमा छ ।

चितवन पराजित भएसँगै विराटनगरको 'प्लेअफ' स्थान सुरक्षित भएको छ ।

» बाँकी ३ पेजमा

एमाले महाधिवेशन :

प्रतिनिधि छनोटमा

एकलौटी : पोखरेल पक्ष

बुटवल । नेकपा एमालेका वरिष्ठ उपाध्यक्ष ईश्वर पोखरेलले विभिन्न जिल्लामा भएको प्रतिनिधि छनोटका क्रममा एकलौटी गरेको भन्दै गुतासो गरेका छन् ।

नेता पोखरेलसहित उपाध्यक्ष सुरेन्द्र पाण्डे, अष्टलक्ष्मी शाक्य, योगेश भट्टराईलगायतका नेताहरू बिहीबार ओली निवास गुण्डु पुगेर प्रतिनिधि चयनमा भएको विवादबारे अध्यक्ष ओलीलाई ध्यानाकर्षण गराएका हुन् । ओखलढुङ्गा, धनकुटा र दाङलगायतका केही जिल्लामा एमाले महाधिवेशन प्रतिनिधि छनोटका क्रममा विवाद भएको थियो ।

सोही विषयमा पोखरेलसहितका नेताहरू ओलीलाई भेट्न गुण्डु पुगेका हुन् । ती जिल्लामा छनोट भएका प्रतिनिधिलाई सङ्गठन विभागले अस्वीकार गर्दै पुनः निर्वाचन प्रक्रिया अघि बढाउन निर्देशन दिएको थियो । ओखलढुङ्गामा पोखरेल पक्षकामात्रै प्रतिनिधि छनोट भएका थिए भने धनकुटामा ओली पक्षका र दाङमा शंकर पोखरेल पक्षका मात्र छनोट भएका थिए ।

'उहाँहरूको कनर्स ओखलढुङ्गामा थियो । त्यहाँ छनोट भएका प्रतिनिधि नखोसिउनु भन्ने हो', ओली निकट एक नेताले भने-'खासगरी प्रतिनिधि छनोटमा विवाद देखिएका स्थानमा चासो देखाएर कुरा गर्नुभयो ।'

» बाँकी ३ पेजमा

बुटवल-नारायणगढ सडकको काम ७६ प्रतिशत पूरा

सबैभन्दा सडक जाम भएर सास्ती हुने दाउन्ने खण्डको बाँकी काम चैतसम्ममा सकिने आयोजनाको दाबी छ ।

दाउन्ने खण्डमा निर्माणाधीन सडक । तस्वर: टिआर शर्मा ।

लुम्बिनी संवाददाता

बुटवल/नवलपरासी

नारायणगढ-बुटवल सडक विस्तार आयोजनाको भौतिक प्रगति ७६ प्रतिशत पुगेको छ । आयोजनाको पूर्वी खण्डका सूचना अधिकारी शिव खनालकाअनुसार चौथो पटक म्याद थप गरिएको समयसीमाभित्र नै काम सम्पन्न गर्ने लक्ष्यका साथ अहिले कामलाई गति दिइएको छ ।

उनका अनुसार पछिल्लो पटक थप भएको म्याद २०८३ असारमा सकिन्छ । हाल उपलब्ध गराएको समयसीमामा काम सम्पन्न गराउनका लागि आफूहरू लागेको सूचना अधिकारी खनालले बताए । उनका अनुसार अहिले पूर्वी खण्डमा काम गर्न बाँकी रहेका सबै जसो क्षेत्रमा धमाधम काम भइरहेको छ ।

गैँडाकोटको जय श्री पुल, चोरमारा बजारको पुल, अरुणखोला पुल र दुमिकबासमा कालोपत्रको काम बाँकी रहेको छ । अन्य क्षेत्रमा कालोपत्रको काम सकिएको छ । लामो

पुलमा चोरमारा र अरुणखोला मात्र सञ्चालनमा आउन बाँकी रहेकाले सो क्षेत्रमा समेत काम चलि्रहेको सूचना अधिकारी खनालले बताए । कालोपत्र सकिएको बजार क्षेत्रमा सर्भिस लेनको कालोपत्र गर्ने काम समेत चलि्रहेको छ । त्यसबाहेक सडकबिचको डिभाइडर सफा गर्ने, यस अघि तोकिएकोभन्दा पातलो कालोपत्र गरिएको स्थानमा थप कालोपत्र गर्ने कार्य जारी राखिएको छ ।

पूर्व खण्डमा दाउन्ने क्षेत्रमा समेत प्राथमिकता दिएर काम अघि बढाइएको छ । दाउन्ने क्षेत्रमा कल्भर्ट निर्माण अन्तिम चरण रहेको उनले बताए । चैतसम्ममा काम सकेगरी कल्भर्ट निर्माणसहित सडक ढलानको काम चलि्रहेको उनले बताए । 'दाउन्नेमा कामलाई गति दिएका छौँ, चैतसम्ममा आयोजनाको बाँकी चौध प्रतिशत कामसमेत सकिन्छ ।'- सूचना अधिकारी खनालले भने ।

नारायणगढ-बुटवल सडक विस्तार २०७५ साल माघ २४ गते सम्पन्न भएर २०७९ साल साउन २२ गते सम्पन्न गर्नेगरी

चाइना स्टेट कन्स्ट्रक्सन कर्पोरेसन प्रालि काम सुरु गरेको थियो । नारायणगढ-बुटवल सडकको कुल ११३ किलोमिटरलाई दुई खण्डमा विभाजन गरी काम अघि बढाइएको थियो ।

निर्धारित समयमा काम सम्पन्न नभएपछि २०८१ साउन ८ गतेसम्मका लागि दोस्रोपटक म्याद थप भएको थियो । यस अवधिमा समेत काम सम्पन्न भएपछि गत साउनमा २०८२ साउन ८ गतेसम्मका लागि तेस्रो पटक म्याद थप गरिएको थियो । अहिले चौथो पटक म्याद थप गरेर काम अघि बढिरहेको छ ।

एसियाली विकास बैंक (एडीबी) को ऋण सहयोगमा अघि बढेको सडक विस्तार योजनाको दुवै खण्ड गरेर कुल १६ अर्ब ९९ करोड ५२ लाख ९६ हजार रुपैयाँ लागत रहेको छ । ११३ किलोमिटर सडकमध्ये ७० किलोमिटर चार लेन, २९ किलोमिटरमा चार लेनसहित दुवैतर्फ छ/छ मिटरको सर्भिस लेन हुनेछ । दाउन्नेको चौध किलोमिटर क्षेत्रमा तीन लेनको सडक निर्माण हुनेछ ।

पूर्व बैंकर खड्का नर्सरी व्यवसायमा रमाउँदै

५० लाख लगानीमा सुरु भएको व्यवसायमा थप एक करोड लगानी गरी शंकरनगर चोकमा नयाँ बिक्री केन्द्र सञ्चालनमा ल्याइएको हो ।

लुम्बिनी संवाददाता

बुटवल

पूर्व बैंकर तिलोत्तमा-१ जानकीनगरका भक्त खड्काको तीन वर्षयताको दैनिकी फेरिएको छ । बैंकको वातानुकूलित कोठामा घुम्ने कुसीमा बसेर अरुलाई काम अह्राएर पुगे खड्काले सजिलो जागिरे जीवनलाई बीट माउँदै हरियाली प्रवर्धन र वातावरण संरक्षणसँगै व्यवसाय पनि हुने ठहर गर्दै नर्सरी व्यवसायमा होमिएका छन् ।

एक दशक बेलायतमा समेत बसेका खड्काले व्यवसाय सुरु गर्नुअघिदेखि नै घरको वरिपरि बोटबिरुवा रोपेर घरको वातावरणलाई हरियाली बनाउँदै आएका थिए । खासमा उनी

विश्वभर बढ्दो तापक्रम, जलवायु परिवर्तनले मानव जीवनमा पार्ने असर जस्ता वातावरणसँग सम्बन्धित विषयमा गहिरो चासो र चिन्ता राख्थे । त्यसैले आफ्नो घर मात्र नभई समुदायलाई नै घर आँगन, करेसाबारी र कौसीमा विभिन्न जातका बिरुवा रोपेर घरको सौन्दर्यीकरण र वातावरण संरक्षणमा पनि योगदान पुराउने उद्देश्यले खड्काले घरमै चेरिस नर्सरी स्थापना गरी आफ्नो शोखलाई व्यवसायमा बदले ।

'सर्वत्र हरियाली विकास गरौँ, वातावरण जोगाऔँ र भावी सन्ततिलाई बाँच्न पाउने अधिकार सुनिश्चित गरौँ' भन्ने नारासहित उनले जानकीनगरमा करिब २ कठ्ठा जग्गामा सुरु गरेको नर्सरीमा उनले शो प्लांट, फलफूललगायत ५०० प्रजातिका बिरुवाहरू

उत्पादन र बिक्री सुरु गरिरहेको बताए । सिद्धार्थ केबलकारको बटम स्टेशनमा चेरिस नर्सरीले गरेको गार्डेनिङ लोकाप्रिय भएपछि ग्राहकको चाप र बिरुवाको माग बढ्न थालेपछि शंकरनगर चोकमा शाखा विस्तार गरेको खड्का बताउँछन् ।

नर्सरीसँग सम्बन्धित सबै सेवासँगै प्राविधिक परामर्श समेत दिने गरेको खड्काले बताए । खड्काले नर्सरी व्यवसायलाई प्राविधिसँग जोडेर आधुनिकरण गरी उद्योगमा रूपान्तरण गर्न सकिने र प्रशस्त रोजगारी सिर्जना गरी अर्थतन्त्रमा योगदान दिन सकिने प्रचुर सम्भावना रहेको बताए

चेरिस नर्सरीमा खड्कासँगै उनकी पत्नी लिला थापा क्षेत्रीले समेत साथ दिएकी छन् । 'बैंकमा कुसीमा बसेर दिन बिताउने स्मार्ट जागिरे जीवनभन्दा माटो र बोट बिरुवासँग खेल्दै व्यवसायसँगै वातावरण संरक्षण र हरियाली प्रवर्धनमा योगदान गर्न पाउँदा नर्सरी व्यवसायमै आनन्द आएको छ ।'-खड्काले भने ।

चेरिस नर्सरीको नयाँ बिक्री केन्द्र शंकरनगर शाखाको एक समारोहकाबिच परिवारकै जेष्ठ सदस्य देवीराम थापा र तामकुमारी थापाले उद्घाटन गरेका छन् । उद्घाटनपछि बोल्दै तिलोत्तमाका नगरप्रमुख रामकुषण खोण्ले नर्सरीहरूले वातावरण संरक्षण, घर र नगरको सौन्दर्यीकरण, रोजगारी सिर्जना, आर्थिक क्षेत्रमा पनि सकारात्मक प्रभाव पार्ने भन्दै नगरपालिकाले नर्सरी व्यवसाय प्रवर्धनमा सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाए ।

नर्सरीमा पाँच जना स्थायी र अन्य ज्यालादारी श्रमिकले गार्डेनिङमा काम गर्छन् । चेरिस नर्सरीमा १० रुपैयाँदेखि १० हजार रुपैयाँसम्मका बिरुवा पाइने खड्काले जानकारी दिए । शंकरनगर शाखा उद्घाटनका अवसरमा मंसिर २० गतेसम्म विशेष छुट दिइएको उनले बताए ।

गैडहवा गाउँपालिकाको अनुरोध

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू:

- बिहान, दिउँसो तथा साँझको समयमा लामखुट्टेको टोकाइबाट डेंगी लाम्न सक्दछ ।
- लामखुट्टेबाट बच्न पुरै शरीर ढाक्ने लुगा लगाऔँ ।
- पानी राखेका भाडालाई छोपेर राखौँ ।
- दिउँसो पनि लामखुट्टे भगाउने धूप बालौँ र लामखुट्टेको टोकाइबाट बच्ने मलम लगाऔँ ।
- घरभित्र लामखुट्टे छिर्न नसक्ने, गरी भ्याल ढोकामा जाली बेलामा भुल लगाएर सुतौँ ।
- अँध्यारा कुना काप्चामा किटनाशक औषधि छर्कने गरौँ,
- कम्तीमा हप्ताको एक पटक एयर कुलर, पानी ट्यांकी, फूलदानी, गमला राखिएका प्लेटहरू राम्ररी सफा गरौँ ।

अनुरोधक :

गैडहवा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

लुम्बिनी प्रदेश, रूपन्देही, नेपाल

सम्पादकीय

न्यायको लडाइँ

छोरा कृष्णप्रसाद अधिकारीको हत्याको अनुसन्धान गरी दोषीलाई कारबाहीको माग गर्दै अनशन बसेका बाबु नन्दप्रसाद अधिकारीको निधन भएको ११ वर्ष बित्यो । नन्दप्रसादको अभूत अन्तिम संस्कार भएको छैन, शव शिक्षण अस्पतालमै रहेको छ । नन्दप्रसादकि श्रीमती गंगामाया वीर अस्पतालमा छन् । गोरखाबाट चितवन आएका कृष्णप्रसादलाई माओवादी कार्यकर्ताले हत्या गरेको आशंका छ । छोराको हत्याको अनुसन्धान गर्न आग्रह गर्दै आएका उनीहरूको आवाज राज्यले नसुनेपछि उनीहरू अनशन बसेका थिए । नन्दप्रसादले अनशन बस्दाबस्दै ज्यान गुमाए । गंगामाया पनि अस्पतालमै थला परकी छन् ।

नन्दप्रसाद र गंगामायाले न्यायका लागि गरेको यो संघर्ष लोकतान्त्रिक व्यवस्थामा विधिको शासन स्थापनाका लागि गरेको अतुलनीय संघर्ष हो । यो संघर्ष केवल नन्दप्रसाद र गंगामायाको मात्रै होइन । यो शासन सञ्चालनमा बस्नेहरूको गैरजिम्मेवारीपनिविरुद्धको आवाज हो । शासन केवल कुर्सी र पदमा बसेर मात्रै हुँदैन, नागरिकका समस्या र गुनासाको सम्बोधन पनि गर्न सक्नुपर्छ । नागरिक न्यायका लागि तद्विपुनर्पेन तर शासक जिम्मेवार बन्नु नपर्ने प्रवृत्तिविरुद्धको प्रहार हो ।

नन्दप्रसादले देहत्याग गरेको २०७१ साल असोज ६ गते हो । यो बिचमा धेरै सरकार फेरिए । अहिलेका शीर्ष नेता केपी ओली, शेरबहादुर देउवा र पुष्पकमल दाहाल प्रधानमन्त्री भए । उनीहरूले उठाएको मागको सम्बोधन गर्न पटककै चासो दिएनन् । त्यो घटनापछि प्रधानमन्त्री भएका सुशील कोइराला अहिले जीवित छैनन् । अनशन बसेका व्यक्ति मरे, अनशनकारीसँगै माग सेलायो भन्ने सरकार र दलका नेताहरूलाई परेको हुनसक्छ । नन्दप्रसाद अस्ताए, गंगामाया पनि अस्पतालको शैयामा छन् । सरकार फेरिए, सडकमा अनेकथरी आवाज उठे । तर नन्दप्रसाद र गंगामायाको न्यायको आवाज कसैले बोलेनन् । केवल केही मानवअधिकार कर्मिले बोले । उनीहरूको आवाज मधुरो भयो ।

त्यतिखेर मानवअधिकारकर्मीसँगै बोल्नेमा अहिलेकी प्रधानमन्त्री सुशीला कार्की पनि थिइन् । गंगामायाले न्याय पाउनुपर्छ भन्ने कार्कीलाई अहिले न्याय दिलाउने अवसर आएको छ । कृष्णप्रसादको हत्याको अनुसन्धान अघि बढाउन सक्दा र नन्दप्रसादको अन्तिम संस्कार गर्न सक्दा अहिलेका लागि महत्वपूर्ण काम हुनसक्छ । कानुनी शासनको लागि यो काम महत्वपूर्ण कोसेढुङ्गा हुनसक्छ ।

नन्दप्रसाद र गंगामायाको न्यायको लडाइँ आम नेपालीको आवाज हो । हिजो नन्दप्रसादको आवाज सुनिए, आज गंगामाया अस्पतालको शैयामा छन्, यो घटनाप्रति बेवास्ता गर्दा राज्यप्रति नागरिकको आक्रोश बढ्न सक्छ, त्यो आक्रोश विस्फोट हुनसक्छ । न्यायको लडाइँमा धेरै लामबद्ध हुनसक्छन्, तसर्थ कोही एकलै छ भनेर बेवास्ता गर्ने काम किमार्थ उचित होइन ।

बजारमा दुई दर्जन इन्टरनेट कम्पनी, सबैभन्दा बढी हिस्सा वर्ल्ड लिंकको

काठमाडौँ । नेपाली बजारमा इन्टरनेट कम्पनीहरूको बाढी नै छ । करिब दुई दर्जन बढी कम्पनीहरू प्रतिस्पर्धीमा छन् । उनीहरूले सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय बनाउनभन्दा पनि ग्राहक संख्या बढाउन होडबाजी गरिरहेका हुन्छन् ।

वर्ल्डलिंक, डिसहोम, नेपाट टेलिकमसहित करिब दुई दर्जन कम्पनीको अहिले बजारमा हालिमुहाली छ । बजारमा प्रतिस्पर्धा गर्नेमध्ये सबैभन्दा बढी बजार हिस्सा वर्ल्ड लिंकको रहेको नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले सार्वजनिक गरेको तथ्यांकले देखाएको छ ।

प्राधिकरणकाअनुसार असोजसम्ममा बजार हिस्साको हिसाबले वर्ल्ड लिंकका सबैभन्दा ग्राहक छन्। वर्ल्ड लिंकका ग्राहक १० लाख ३६ हजार पुगेका छन् भने इन्टरनेट कम्पनीहरूमा सबैभन्दा बढी बजार हिस्सा कायम गर्न सफल वर्ल्ड लिंक पछिको डिसहोम हो ।

डिसहोमका ग्राहक ३ लाख ७७ हजार पुगेका छन् । बजार हिस्साको हिसाबले तेस्रो नम्बरमा सरकारी लगानी रहेको नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी (नेपाल टेलिकम) रहेको छ । टेलिकमका ग्राहक ३ लाख ६० हजार पुगेका छन् ।

बजार हिस्साको रूपमा चौथो नम्बरमा भायनेट रहेको छ । बजार विस्तारमा आक्रमक देखिएको भायनेटका ग्राहक ३ लाख २५ हजार पुगेका छन् भने पाँचौ नम्बरमा क्लासिक टेक रहेको छ । क्लासिक टेकले असोज मसान्तसम्म २ लाख ५९ हजार ग्राहक संख्या पुर्‍याएको छ ।

बजार हिस्साका रूपमा छैटौँ नम्बरमा सुबिसु इन्टरनेट देखिएको छ । सुबिसुका ग्राहक २ लाख ५४ हजार पुगेका छन् भने सातौँ नम्बरमा वेभसफर देखिएको छ । अहिले बजारमा वेभसफरका ग्राहक १ लाख ७६ हजार रहेका छन् ।

यस्तै बजार हिस्साको हिसाबले आठौँ नम्बरमा टेकमाइन्सले देखिएको छ । टेकमाइन्सका ग्राहक १ लाख १५ हजार रहेका छन् भने नवौँ नम्बरमा वाइफाई नेपाल, दशौँ नम्बरमा सिजि कम्युनिकेशन रहेको छ ।

इन्टरनेट कम्पनीहरूले यसरी ग्राहक तानातानमा उत्रिएका छन् । अहिले पनि उपभोक्ता भने इन्टरनेट प्रयोगमा सन्तुष्ट देखिँदैनन् । इन्टरनेट प्रदायक कम्पनीहरूले इन्टरनेटमा देखिएका समस्याहरू समाधानमा समयमै समाधान गर्न चासो नदेखाउने गरेको गुनासाहरू गर्ने गरेका छन् ।

अन्तर साम्राज्यवादी

द्वन्द्वकै कारण आज युक्रेनको हालत के भयो ? साम्राज्यवादी दलाल जेलेस्कीकै कारण आज युक्रेन अमेरकी तथा रूसी साम्राज्यवादकै नव औपनिवेशिक मुलुक बन्ने तरखरमा छ । ठीक यसैगरी अब नेपाल पनि त्यही दोबाटोमा पुगिसकेको छ । अब ढिला नगरी साम्राज्यवाद विरोधी आम नेपाली देशभक्त, जनवादी संयुक्त मोर्चा बनाई पेरुमा जस्तै 'याङ्की गो होम' अर्थात् साम्राज्यवाद नेपाल छोडको नारा लिई संघर्षमा जुटौँ ।

तिनबहादुर कुँवर

जेनजी आन्दोलन सम्पन्न भएको पनि तीन महिना पुग्न लागेको छ । तर यसले उठाएका प्रमुख माग अहिलेसम्म पनि पूरा हुनु त कता हो कता सामान्य चर्चा नै हुन छाडिसकेको छ । स्वयं जेनजी आन्दोलनको जगमा बनाइएको वर्तमान सुशीला कार्की नेतृत्वको सरकारले समेत जेनजीका यी सबै मागहरूलाई पूर्णरूपले बेवास्ता गर्दै अघि बढिरहेको छ । खाली अब हुने भनिएको फागुन २१ को आम निर्वाचनतिर मात्र केन्द्रित भएको देखाउने प्रयत्न गरिरहेको छ । तर आम निर्वाचन पनि हुन्छ कि हुन्न कुनै निश्चित छैन ।

आखिर जेनजीलाई माछो माछो भ्यागुते, न यता न उता बेवारिसे र आम जनतालाई खाली हात्ती आयो फुस्सा अनि पुराना दल नेताहरू खास गरी काग्रेस-एमाले र प्रचण्ड-माधव नेकपालाई हाइसञ्चो भएको छ ।

हुन त जेनजीहरूले उठाएका यी सबै माग भने कुनै नयाँ मागहरू होइन । बारम्बार अरु नेपालका राजनीतिक दल संघसंस्था र संगठनहरूले उठाउँदै आएका मागहरू हुन् । यतिसम्मकि हिजोका पञ्चे-मण्डले दलहरूले पनि भन्ने गरेको छ । अब ढिला नगरी साम्राज्यवाद विरोधी आम नेपाली देशभक्त, जनवादी संयुक्त मोर्चा बनाई पेरुमा जस्तै 'याङ्की गो होम' अर्थात् साम्राज्यवाद नेपाल छोडको नारा लिई संघर्षमा जुटौँ ।

हिंसा आदि यसको वर्गीय चरित्र नै हो । संगत गुनाको फल अर्थात् यस्तो राज्य सत्ताको फोहरी आहालमा पसेपछि शुद्ध र चोखो कोही पनि हुनेवाला छैन । १० वर्षे माओवादी जनयुद्ध लडिआएका नेता प्रचण्ड-बाबुराम-बादल-महरा-वर्षमानपुन, जनार्दनलगायत प्रायः धेरै जसो माओवादी नेताहरूको स्थिति अहिले कहाँबाट कहाँ पुग्यो ? आम नेपाली जनताहरूले एकदमै नजिकबाट देखिसकेका छन् । त्यही भएर त जेनजीहरूले यिनीहरूका घरमा आगजनी र तोडफोड आदि गरे । त्यसैले अब 'कस्ता-कस्ता कहाँ गए मुसाका छोरा दरबार' भने जस्तै बालेन, हर्क साम्पाङ, कुलमान घिसिङ आदिहरूले अब देश र जनतामा केही गर्छन् भनी सोच्नु तत्कालका लागि पिसाबको ओभानो भने जस्तै हो ।

हिजो जेनजीहरूलाई आन्दोलनमा उतार्ने, तोडफोड र आगजनीमा रमाई तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी ओलीले पदबाट राजीनामा दिएर मात्र फुछ ? कडा कारबाही गरी जेल हाल्नुपर्दछ भनी कुर्निने हालकी प्रधानमन्त्री सुशीला कार्की अहिले प्रधानमन्त्री भएको पनि ४ महिना पुग्ने लागेको छ । खै त केपी ओलीलाई जेल हालेको ? जेल त के अहिलेसम्म एउटा सामान्य सोधपुछ र बयान लिन समेत नसक्ने यो सरकार र यसले बनाएको आयोग त्यत्तिकै बेकम्मा भइसकेको छ । वास्तवमा केपी ओलीले पटकपटक यो सरकारलाई हाईहुईको सरकार भन्ने गरेको ठीकै रहेछ । त्यही भएर यदि सुशीला कार्कीको राजनीतिक नैतिकता भए प्रधानमन्त्रीको पदबाट अहिले नै बर्खास्तीमा पुर्नुभन्दा तत्काल राजीनामा गरिहाल्नु उनका लागि राम्रो हुनेछ । स्वयं धेरै जसो जेनजीहरूको पनि यो माग गरिरहेका छन् । हुन पनि बोकेका कुकुरले कहिले पो मृग मारेको छ र ?

यसरी यति छिट्टै प्रम सुशीला कार्की राजनीतिक रूपमा बेकम्मा अर्थात नागिङ्गतुका पछाडि केही कारणहरू छन् । पहिलो कारण त माथि भने जस्तै राज्य सत्ताकै स्वरूपको छ । हुनत कार्की समेत यही राज्य सत्ताकै पालन पोषण र जुटोपुटो खाई पाई आएको एउटा पूर्व नोकरशाही कर्मचारी हुन् । यसको बारेमा त्यति भन्नु नपर्ला । फेरि यही सत्ताको जुटोपुटो खान आएर फेरि यही सत्ताको बर्खिलाप गर्न खोज्नु कति उचित छ ? राजनीतिक दल, सेना, प्रहरी, कर्मचारी सबै यही राज्य सत्ताकै अंगहरू हुन् । एउटा अंगले अरु शासकीय अंगमाथि धावा बोल्न खोज्दा अरु बाँकी अंग चुप लागि बस्ने कुद्ने थिएन । नेपाल प्रहरी र कर्मचारीले सहयोग नगरेको गुनासो गौरी कार्की आयोगको छ । यतिसम्मकि अहिले पछिल्लो अवस्थामा स्वयं सेनाले पनि भाद्र २३ र २४ मा घटाइएको घटनाको यथार्थ रिपोर्ट आयोगलाई नबुझाएको भन्ने समाचार बाहिरिएको छ । अनि त हुनु परेन प्रम सुशीला कार्की र छानबिन आयोगका संयोजक गौरीबहादुर कार्की नालायक, बेकम्पा र जोक्कर ?

त्यस्तै अर्को मूल कारण अन्तर्राष्ट्रिय शक्तिहरूबिचको अन्तरसंघर्षको छ । यो सबैलाई प्रष्ट भइसकेको छ कि जेनजी आन्दोलनका पछाडि एउटो दुलो साम्राज्यवादी डिजाइनले काम गरेको

छ । यस्ता आन्दोलन नेपालमा मात्र होइन विश्वका अरु थुप्रै मुलुकमा पनि भएको छ । यी सबै मुलुकहरूमा यस्ता आन्दोलनका लागि दुलो साम्राज्यवादी लगानी छ । नेपालमा जेनजी आन्दोलनको मूल कारण सामाजिक सञ्जालमाथिको प्रतिबन्ध अनि सुशासन र भ्रष्टाचार हो भन्ने गरिएको छ । तर यो बाहिरी देखावटी कारण मात्रै हो । खास भित्री कारण त अर्कै छ त्यो हो अन्तर्राष्ट्रिय शक्ति केन्द्रहरूबिचको प्रतिस्पर्धा र हस्तक्षेप अर्थात् अमेरिका, भारत र चीनबिचको प्रतिस्पर्धा । अफ छोटकरीमा भन्दा अमेरिकी परियोजना एमसीसी र एसपीपी त्यसपछि चिनियाँ विश्व परियोजना विआरआइबिचको प्रतिस्पर्धा । साथै भारतको यी दुवैमा भन्दा अलि फरक नेपालको चुच्चे नक्सा र तत्कालीन प्रम ओलीको चीन भ्रमण र चिनियाँ शैत्य पेरुडमा सहभागिता ।

अमेरिका चीन विरोधी मोर्चा निर्माण गरी नेपाली भूमिलाई त्यसको अखडा बनाउन चाहन्छ भने चीन त्यसको विरुद्धमा छ । तर भारत अहिले न यता न उता तर यी दुवै राष्ट्रबाट मौकाको फाइदा लिन चाहन्छ । भारत एकातिर नेपालको चुच्चे नक्साको बारेमा चीनलाई मौनता अर्थात् बेवास्ता गराउन चाहन्छ भने अर्कोतिर अप्रत्यक्ष सहयोग गरी अमेरिकालाई नेपाल भित्राई चीनलाई पनि तह लगाउन खोजेको छ । यही त्रिपक्षी अमेरिका-चीन र भारतबिचको साम्राज्यवादी होडबाजी र प्रतिस्पर्धाकै उजग थियो, यो जेनजी आन्दोलन । नेपालमा भारतको एउटा मटेन्नाले दुईवटा चरा खसाल्ने दाउँ थियो । त्यो एक प्रकारले सफल पनि भयो । ओलीको विकल्पमा सुशीला सत्तामा । तर यो भारतीय दाउँ अमेरिकालाई मन परेन । त्यही भएर अब सुशीलाको विकल्पको खोजी भइसकेको छ । ढिलो चाँडो अब भारत-अमेरिकी मध्यमार्गी नेपाली दल अनि व्यक्तिनै नेतृत्वमा अर्को साम्राज्यवादी दलाल सरकार नेपालमा बन्ने सम्भावना बढेर गएको छ ।

यसरी नेपाल अहिले त्रिपक्षीय साम्राज्यवादी स्वार्थको होडबाजीमा अग्रसर छ । यहाँ कुनै वेला जे पनि हुन सक्छ । त्यसैले देशभक्त तथा जनवादी आम जनसमुदायहरू सचेत हुनु पर्‍यो । सचेत मात्रै होइन देशको राष्ट्रियता र स्वाभिमानका लागि अग्रसर नै हुन पर्‍यो । देशभक्त-राष्ट्रवादी अनि विदेशी दलालबीच किताकाट गराउनु पर्‍यो । नेपाल रहे, नेपाली हुने हो । देश रहे पार्टी हुने हो । देशै नरहे के को पार्टी-काग्रेस, एमाले, माओवादी आदि हुने हो ? त्यसैले देशभन्दा माथि हामी कोही पनि छैनौ । साम्राज्यवाद रहेसम्म देश स्वतन्त्र हुने सक्दैन । अन्तर साम्राज्यवादी द्वन्द्वकै कारण आज युक्रेनको हालत के भयो ? साम्राज्यवादी दलाल जेलेस्कीकै कारण आज युक्रेन अमेरकी तथा रूसी साम्राज्यवादकै नव औपनिवेशिक मुलुक बन्ने तरखरमा छ । ठीक यसैगरी अब नेपाल पनि त्यही दोबाटोमा पुगिसकेको छ । अब ढिला नगरी साम्राज्यवाद विरोधी आम नेपाली देशभक्त, जनवादी संयुक्त मोर्चा बनाई पेरुमा जस्तै 'याङ्की गो होम' अर्थात् साम्राज्यवाद नेपाल छोडको नारा लिई संघर्षमा जुटौँ ।

उपयोगी नीम

नीममा रहेका गुणहरूले अनेकौँ रोगको उपचार काम गर्छन् । यसका औषधीय गुणका कारण आयुर्वेदमा यसको प्रयोग हजारौँ वर्षदेखि हुँदै आइरहेको छ । नीमलाई संस्कृतमा अरिष्ट भनिन्छ जसको अर्थ लाग्छ श्रेष्ठ, पूर्ण र कहिल्यै खराब नहुने । नीमका डाँठ, जरा, बोट्रा र फल सबैमा शक्तिवर्द्धक तत्व विद्यमान हुन्छन् अनि रोगविरुद्ध लड्छन् । यसको बोट्रा विशेषगरी औलो र छालासम्बन्धी रोग निको पार्नका लागि उपयोगी हुन्छन् । नीममा मधुमेह, क्यान्सर, मुटुरोग, एलर्जीलगायतका कैयौँ रोगसँग लड्ने क्षमता हुन्छ ।

आयुर्वेदमा यसलाई सर्वरोगनिवारिणी भनिएको छ । पृथ्वीमा जीवन सृर्षको शक्तिबाट नै चलेको हुन्छ । सृर्षको ऊर्जाबाट जन्मेको तमाम जीवहरूमा नीमले नै सबभन्दा बढी सृर्ष ऊर्जा सोसेको छ । त्यसैले यसलाई रोगनिवारक मानिएको छ । नीमको एक पातमा १५० भन्दा धेरै रासायनिक प्रबन्ध हुन्छ । यस धर्तीमा पाइने पातहरूमा नीमको पात नै सबैभन्दा जटिल हुन्छ । नीमको पातले मानसिक रोग, दन्तरोग, छालाको रोग लगायत धेरै रोग निको पार्छ । तपाईंले घरमा नीम रोप्नुभएको छ भने तपाईंमा यसको राम्रो प्रभाव पर्छ । शरीरमा करोडौँ ब्याक्टेरिया हुन्छन् । तीमध्ये

धेरैजसो ब्याक्टेरियाहरू हानिकारक हुन्छन् । ती हानिकारक ब्याक्टेरियालाई मार्नका लागि नुहाउनुअघि शरीरमा नीमको लेप लगाउनुस् र शरीरमै सुक्न दिनुस् । त्यसपछि पानीले मजाले धुनुस् । तपाईंको शरीरका सारा ब्याक्टेरिया नष्ट हुन्छन् । यसको विकल्पमा नीमका केही पात पानीमा राखेर रातभरि छोडिदिनुस् अनि बिहान उठेर त्यो पानीले शरीर नुहाउनुस् । नीमले तपाईंको शरीर प्रणालीलाई सफा राख्छ । यसले गर्मी पैदा गर्छ र शरीरमा तीव्र एवं प्रचण्ड ऊर्जा उत्पन्न गराउँछ ।

-एजेन्सी

